

**МЕТРОЛОГІЧНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
НАПРИКІНЦІ XIX ст. ПОЧАТКУ XX ст.**

Ляшуга І.Ю.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Кінець XIX століття характеризувався високими темпами розвитку науки, техніки, промисловості і торгівлі. Наряду з цим тривав і розвиток метрології. Було покращене еталонне та зразкове господарство, організовано центральний метрологічний заклад, утворені державні метрологічні установи.

У 1842 р. академіком А.Я. Купфером було засновано Депо для збереження зразкових мір та ваги. Повірку мір та ваги, які використовувалися у торгівлі та промисловості довірили проводити Казенним палатам. Для збереження в державі однаковості, вірності, взаємної відповідності мір та ваг у 1893 р. Депо перетворено у Головну палату мір і ваги. Першим її управляючим призначено Д.І. Менделєєва. Вчений розробив проект нового закону про міри і ваги, який забезпечував інший рівень державної метрологічної служби. Наказ «Положення про міри та ваги» сенат затверджено 4 червня 1899 р.

У 1900 р. було відкрито п'ять перших повірочних палаток – у Санкт-Петербурзі (дві), Москві, Варшаві, Павлові. 8 жовтня 1901 р. у Харкові була заснована перша в Україні палатка торгових мір та ваги № 8 (з 1922 р. – Українська Головна палата мір і ваги, центральна науково-технічна метрологічна установа). До 1905 р. палатка доповнювалася зразковими і контрольними вагами. Об'єм роботи зростав, територією діяльності палатки були Харківська, Полтавська та Воронезька губернії. Налагоджена діяльність Харківської повірочної палатки з повірки мір і ваги, що мала значний вплив на розвиток та поліпшення вимірювального господарства країни. З 1902 р. повірочні палатки працювали у Києві, Дніпропетровську, Одесі, Чернігові.

У 1910 р. розпочала роботу електровимірювальна лабораторія Харківського політехнічного інституту, під керівництвом професора П.П. Копняєва. Протягом кількох років лабораторія виконувала повірку електровимірювальних приладів для всього півдня Росії (Донбаський, Криворізький, Придніпровський, Донецький райони). П.П. Копняєв багато років працював над теоретичними питаннями метрології. Вчений запропонував абсолютно нову і оригінальну систему одиниць, яка поєднувала наукові основи з практичними зручностями технічної системи мір.